

УДК 792.73:7.097

*Совгира Тетяна Ігорівна,
кандидат мистецтвознавства*

ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО КОНКУРСУ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ «ЄВРОБАЧЕННЯ»

Мета роботи полягає у дослідженні питань технології організації міжнародного телевізійного конкурсу естрадної пісні «Євробачення». **Методологія** дослідження полягає у застосуванні загальнонаукових та конкретнонаукових методів: аналітичний – при розгляді мистецтвознавчої та культурологічної літератури з теми дослідження; історичний – у простеженні етапів розвитку пісенного конкурсу «Євробачення»; порівняльно-типологічний – при аналізі особливостей проведення конкурсу у різних європейських країнах; структурно-функціональний – для з'ясування загальної природи міжнародного пісенного конкурсу «Євробачення». **Наукова новизна** полягає у таких положеннях: 1) вперше здійснюється порівняльний аналіз умов проведення конкурсу в Україні (у 2005 та наступному 2017 рр.), а також в різних країнах Світу (у Швеції, Данії, Марокко тощо); 2) вперше досліджено основні завдання та особливості роботи режисерсько-постановочної групи у процесі організації пісенного конкурсу «Євробачення». **Висновки.** Враховуючи тривале та багатоетапне проведення конкурсу та залучення великої кількості міжнародних делегацій, основним завданням режисерсько-постановочної групи конкурсу є розміщення глядацької аудиторії упродовж концертних та промоушн (рекламних) акцій конкурсу (відкриття, прес-конференцій, флеш-мобів, вечорів знайомств («Євроклуб»), фан-зон, парадів). Ця особливість диктує специфічні вимоги до вибору концертного майданчика, створення наметового містечка, приміщення для менеджменту конкурсу та публічного перегляду телевізійної прямої трансляції фіналу конкурсу, гримерок, декорацій, хімчисток, багажних відділень, і навіть до підготовки готельного комплексу міста проведення конкурсу, а також вимагає великої кількості фахівців з різних виробничих галузей, узгодження дій організаційної групи з керівництвом держадміністрації міста проведення конкурсу, службами безпеки, інформаційної політики, мас-медіа.

Ключові слова: «Євробачення», «Європейська мовна спілка», конкурс, шоу, телевізійна програма, зйомка, режисер.

Совгира Татьяна Игоревна, кандидат искусствоведения

Технология организации международного телевизионного конкурса эстрадной песни «Евровидение»

Цель работы заключается в исследовании вопросов технологии организации международного телевизионного конкурса эстрадной песни «Евровидение». **Методология исследования** заключается в применении общенаучных и конкретнонаучных методов: аналитический – при рассмотрении искусствоведческой и культурологической литературы по теме исследования; исторический – в прослеживании этапов развития песенного конкурса «Евровидение»; сравнительно-типологический – при анализе особенностей проведения конкурса в разных европейских странах; структурно-функциональный – для выяснения общей природы международного песенного конкурса «Евровидение». **Научная новизна** заключается в следующих положениях: 1) впервые осуществляется сравнительный анализ условий проведения конкурса в Украине (в 2005 и следующем 2017), а также в различных странах мира (в Швеции, Дании, Марокко и т.д.); 2) впервые исследованы основные задачи и особенности работы режиссерско-постановочной группы в процессе организации песенного конкурса «Евровидение». **Выводы.** Учитывая длительное и многоэтапное проведение конкурса и привлечение большого количества международных делегаций, основной задачей режиссерско-постановочной группы конкурса является размещение зрительской аудитории на протяжении концертных и промоушн (рекламных) акций конкурса (открытия, пресс-конференций, флеш-мобов, вечеров знакомств («Евроклуб»), фан-зон, парадов). Эта особенность диктует специфические требования к выбору концертной площадки, создания палаточного городка, помещения для менеджмента конкурса и публичного просмотра телевизионной прямой трансляции финала конкурса, гримерных, декорацій, хімчисток, багажних отделений, и даже к подготовке гостиничного комплекса города проведения конкурса, а также требует большого количества специалистов из разных производственных отраслей, согласования действий организационной группы с руководством госадминистрации города проведения конкурса, службами безопасности, информационной политики, масс-медиа.

Ключевые слова: «Евровидение», «Европейский вещательный союз», конкурс, шоу, телевизионная программа, съемка, режиссер

Sovgyra Tetyana, PhD in Arts

Technology of international television song contest «Eurovision» organization

Purpose of Research. The purpose of the article is to study the issues of the technology of the international TV song contest «Eurovision» organization. **Methodology.** The research methodology is the application of general scientific and concrete-scientific approaches such as analytical – to consider fine art and culturological literature on the

research topic, historical – to trace the song contest «Eurovision» steps, comparative-typological – to analyse the competition features in various European countries; structural-functional – to determine the general nature of the «Eurovision» international song contest. **Scientific novelty.** The scientific novelty consists in the following statements. Firstly, a comparative analysis of the competition conditions in Ukraine (in 2005 and in 2017), as well as in different countries (Sweden, Denmark, Morocco, etc.) has been carried out for the first time. Secondly, the main objectives and features of the director-production group work in organizing the Eurovision Song Contest have been studied for the first time. **Conclusions.** Taking into consideration the long-term and multi-stage holding of the competition and the involvement of a large number of international delegations, the main task of the competition director-production group is the audience arrangement during the contest concert and promotion (advertising) actions (the opening, press conferences, flash mobs, dating evenings («Euroclub»), fan zones and parades). This feature dictates the specific requirements for the venue choice, tent city organization, facilities for the competition management and the public view of the contest final television live broadcast, dressing rooms, scenery, dry cleaners, baggage compartments, and even the preparation of the competition city hotel complex. It also requires a large number of professionals from different industrial sectors, the organizational group action coordination with the leadership of the city state administration of the competition, security services, information policy and mass media.

Key words: «Eurovision», «European Broadcasting Union», competition, show, TV program, filming, director.

Актуальність теми дослідження. Конкурс естрадної пісні Євробачення є надзвичайно популярним мистецьким та культурним явищем у багатьох європейських країнах, зокрема в Україні.

У мистецтвознавчій літературі досить багато уваги приділено феномену «Євробачення». У статтях вітчизняних наукових розвідників Т. Юрченка («Євробачення-2005»: прогнози...», 2004 р.), Є. Будька («Єврозрадуй і Євробачення», 2005 р.), О. Клейменова («Великі шлягерні перегони: нотатки про «Євробачення-2005»», 2005 р.) розглядаються питання проведення конкурсу «Євробачення-2005», глядацькі вподобання та характеристика учасників конкурсу. Публікаціями більш пізнього періоду є стаття ««Євробачення»: політінформація у стилі XXI століття» (2009 р.) К. Хінкулової, у якій з'ясовується політично-ідеологічний підтекст у конкурсних номерах виконавців різних країн Європи (Португалії, Німеччини, Франції, Іспанії, Італії, Грузії та України), стаття ««Євробачення-2011». Технічні подробиці створення шоу» (2011 р.) Л. Зінченка, у якій автор досліджує питання технічного оснащення концертного майданчика «Євробачення-2011» у Дюссельдорфі (Німеччина), та стаття ««Євробачення-2014»: фінал – шок» (2014 р.) Є. Бахтеєва, в якій розглянуто питання іміджу артистів-співаків та принцип конкурсного голосування.

Існують окремі дослідження, що представляють інтерес для даної наукової розробки, серед яких насамперед можна виділити роботу А. Тормахової «Глядацький вибір у сучасній аудіовізуальній культурі (на прикладі конкурсу «Євробачення»)» (2015 р.), в якій досліджується специфіка конкурсних номерів, а також аналізуються принципи глядацького вибору у сучасній аудіовізуальній культурі. Серед зарубіжних мистецтвознавчих розвідок, присвячених «Євробаченню», найбільш корисним виявилось дослідження Д. О'Коннора – славнозвісна монографія «Євробачення: офіційна історія конкурсу пісні» (2009 р.).

Однак, серед усіх публікацій немає дослідження, в якому висвітлювалося б питання організаційного процесу проведення конкурсу «Євробачення».

Більш того, на момент написання статті питання організації міжнародного телевізійного конкурсу пісні «Євробачення» є вкрай актуальним через те, що в цей час (червень 2016 – травень 2017 рр.) Україна «готується» до організації цього видовища та прийому міжнародних делегацій з 42 країн світу у зв'язку з перемогою української співачки Джамали у фіналі конкурсу «Євробачення-2016» з піснею «1944», присвяченої темі депортації кримсько-татарського народу у 1944 році.

Як свідчить попередній досвід (Україна «приймала» «Євробачення» у 2005 році після перемоги української співачки Руслани на 49-му конкурсі у Стамбулі), технічні та технологічні можливості України є не вповні готовими для проведення такого рівня видовища.

Насмілюся зробити припущення, що саме за цієї причини організація тодішнього конкурсу обійшлася вітчизняним організаторам у 23 мільйони доларів (кошторис проведення конкурсу 2016 року у Швеції складав 11 мільйонів євро – на той момент 13,3 мільйони доларів, – що майже в два рази менший порівняно з нашим, вітчизняним).

Відмінність цих кошторисів є вражаюче великою, особливо враховуючи той факт, що Швеція за рейтингом індексу рівня життя (Prosperity Index, укладений фахівцями Legatum Institute) має значно вищі економічні показники (Швеція – на п'ятій позиції, Україна – на сімдесятій сходинці).

Іншими не менш вражаючими прикладами є кошториси проведення конкурсу «Євробачення-2008» (Белград, Сербія) вартістю у 9,3 млн євро, «Євробачення-2007» (Хельсинки, Фінляндія) – у 14 млн євро та «Євробачення-2005» (Афіни, Греція) – взагалі – у 5,5 млн євро.

Тому метою статті є дослідження питань організаційно-постановочного процесу конкурсу «Євробачення». Вочевидь, проаналізувавши основні етапи та вимоги до організації цього конкурсу, вдасться зрозуміти технологію організації та, разом з тим, скоротити витрати на реалізацію цих завдань.

Виклад основного матеріалу. «Євробачення» (англ. Eurovision Song Contest) – щорічний телевізійний конкурс естрадної популярної пісні, що проводиться з 1956 року між країнами-членами Європейської Мовної Спілки.

Ідея створення конкурсу належить Марселю Безансону, який в 1955 році на засіданні Європейської мовної спілки (ЄМС) у Монако заявив, що Європі, зруйнованій Другою світовою війною, необхідна така телевізійна програма, яка могла б об'єднати усі країни, що є членами спілки (на той момент було 7 країн). За модель змагання було обрано італійський пісенний фестиваль Сан-Ремо [3].

Організатор «Євробачення» – ЄМС – перетворив звичайний конкурс естрадних співаків на міжнародну інтерактивну гру країн-учасниць, на масштабну мистецьку акцію, тривалістю кілька годин, днів і навіть тижнів. Це не дивно, адже ЄМС є також розпорядником ліцензій на трансляцію таких подій як: Чемпіонати світу з футболу, турніри УЄФА (Ліги Чемпіонів, Ліги Європи та Суперкубку УЄФА, Чемпіонату Європи з футболу (Євро)), зимові та літні Олімпійські ігри, ралі «Дакар» та інші світові події.

За складністю організації «Євробачення» не поступається місцем вищерозглянутим конкурсам, чемпіонатам. Його підготовка вимагає багато часу та великої кількості задіяних виконавців-організаторів. Як відомо, «Євробачення» поділяється на чотири основні етапи: національний відбір, два півфінали та фінал.

Перший етап є організаційно найпростішим через те, що організація конкурсу у цей період відбувається у межах однієї країни. Основним завданням на цьому етапі є обрання тієї пісні (чи то артиста-співака), яка представлятиме країну у міжнародному змаганні. Вся відповідальність за проведення національного відбору лежить на компанії-мовнику (на сьогодні налічується 74 компанії, які співпрацюють з ЄМС). В Україні з 1993 року відбір проводять Національна радіокомпанія України та Національна телекомпанія України.

Наступні етапи конкурсу являють собою міжнародне, «європейське» змагання країн-учасниць за право вважатися «переможницею європейського шоу» та можливість організації цього видовища наступного року. Мова йде про два відбіркових півфінали та Гранд-фінал, які проходять у травні кожного року з періодичністю у два дні. Щоб прийняти участь у телевізійному міжнародному змаганні, країні необхідно стати членом Європейської мовної спілки (ЄМС), яке у свою чергу має надіслати офіційне запрошення для участі. У 2016 році ЄМС підписала угоду про співпрацю з 56 активними членами (країнами).

Впродовж 62 років фінал організовується у суботній вечір. Щодо півфіналів: з 1956 по 2004 рр. їх взагалі не було. У результаті значного збільшення країн-учасників ЄМС вирішила створити додатковий «раунд квалікації», що повинен був проводитись за два дні до урочистого фіналу. З 2008 року півфінал розділяється на дві конкурсні програми: перша проводиться у вівторок (за чотири дні), друга – у четвер, як і раніше (за два дні до фіналу). Затвердження учасників «відбіркових раундів», а також їх жеребкування проходить задовго до самого конкурсу. У 2016 р. у Швеції розподіл на півфінали проводився за три місяці до шоу (25 січня в Стокгольмській ратуші) [3].

В останні роки за правилами у фіналі має бути 25–26 країн-учасниць. Автоматично право виступати у фіналі надається країнам-засновникам та спонсорам конкурсу – країнам «Великої П'ятірки» (Франції, Великій Британії, Німеччині, Іспанії та Італії) – та тогорічній країні-переможниці (країні, що приймає «Євробачення»). Інші країни повинні приймати участь у півфіналах. Отже, делегації всіх країн (а їх у цьому році налічується 42) повинні тривалий час перебувати на території проведення «Євробачення».

Репетиційний період розпочинається за тиждень до проведення півфіналів. Артисти-учасники мають змогу проводити дві репетиції на знімальному майданчику, а також переглядати заздалегідь відзняту відеOVERсію свого виступу, висловлювати свої побажання щодо світлового, декораційного оформлення «сцени» та відеозйомки. Членами делегації зазвичай є виконавці, автори слів та музики, офіційні представники преси і, якщо використовується живий оркестр, дирижер. «За бажанням, до

делегатії може долучатися коментатор – кожна країна може надавати свій власний коментар для місцевої трансляції. Коментаторам надаються спеціальні кабінети розташовані в концертному залі позаду від глядачів» [3]. Делегація на чолі з артистами проводить прес-конференцію з представниками акредитованої преси.

Якщо репетиційний період півфіналів конкурсу триває тиждень, то репетиції фіналу, зважаючи на принцип онлайн-голосування, – лише два дні (для фіналу проводяться дві генеральні репетиції: в п'ятницю ввечері та в суботу (у день трансляції фіналу) зранку). У цей найважливіший для конкурсу період важливою є координація всіх організаційних груп.

З огляду на такі умови проведення конкурсу перед організаційною групою постає основне завдання – розміщення глядацької аудиторії, багатотисячної, а, надто, багатомільйонної, впродовж тривалого проведення репетиційних, промо- та концертних акцій проекту «Євробачення», що диктує наступні дії команди:

- затвердження кількох офіційно акредитованих готелів для розміщення делегацій;
- створення наметового містечка для фан-груп (у 2005 р. наметове містечко було збудоване на Трухановому острові в м. Києві, проживання коштувало 10 євро за добу з однієї людини, у цьому році за словами заступника голови Київської міськдержадміністрації (КМДА) Олексія Резнікова розміщення євро-містечка можливе на вул. Хрещатик);
- організація автобусних перевезень команд учасників, журналістів та навіть фан-груп;
- проведення прес-конференцій, флеш-мобів на підтримку всіх учасників конкурсу;
- організація вечорів знайомств («Євроклуб») кожної ночі тижня Євробачення, до яких запрошуються увесь акредитований персонал;
- створення фан-зон на підтримку міжнародних артистів;
- організація параду прапорів (проводиться з 2013 року);
- окрім цього, обов'язковим є неофіційне урочисте відкриття конкурсу за участі адміністрації міста проведення конкурсу та всіх міжнародних делегацій у великому об'єкті муніципальної власності. (Цього року у Києві планується провести церемонію відкриття конкурсу в Маріїнському парку).

І, нарешті, *знімальний майданчик* – місце, де має проходити основне дійство. Не обов'язково це має бути концертна зала. Часто фінал організується на арені, стадіоні, де можливо розмістити багатотисячну аудиторію. Найбільшим майданчиком в історії конкурсу став стадіон Parken у Копенгагені (Данія, 2001 р.), розрахований на 38 000 глядачів [3].

За тією ж причиною й цього року в Києві планується організувати два півфінали та фінал конкурсу не в Палаці спорту (як це було в 2005 р.), а на території Міжнародного виставкового центру (9, 11 та 13 травня відповідно) [4]. Правильність цього вибору є очевидною, однак для наочного підтвердження маємо схематично дослідити можливості самої ацени.

Для початку розглянемо вдалий (на мою думку) досвід шведської команди в організації конкурсу в Стокгольмі (2016 р.).

Місцем проведення шоу стала найбільша сферична споруда у світі, Globe Area, що складається з 4 арен (Ericsson Globe, Tele2Arena, Novet і Annexet). Усі чотири майданчики були використані в організації конкурсу. Ericsson Globe став майданчиком для проведення півфіналів, фіналу та відкритих репетицій (всього 9 публічних заходів, які відвідало 100 000 глядачів). Globen став штаб-квартирою для менеджменту конкурсу. Tele2Arena стала місцем для публічного перегляду телевізійної прямої трансляції фіналу конкурсу. Annexet стало місцем для гримерок, декорацій, хімчисток, багажних відділень тощо. Novet – прес-центром для близько 2000 журналістів.

Глобус-Арена була передана організації за п'ять тижнів до початку заходу. Виконавчий продюсер Мартін Остердал свого часу так описував організацію майбутнього тоді видовища: «Фестиваль проходитиме по всьому комплексу! Місцеві жителі та іноземці, які не зможуть отримати квитки на фінал в Globen зможуть побачити фінал на великому екрані в Tele2Arena, що стане сполучною ланкою між ареною» [7]. Дійсно, організація тогорічного видовища була точно продумана і виконана на високому рівні, тому у цьому році ми, українці, маємо використати цей досвід у виробництві власного видовищного, зокрема телевізійного, продукту.

Однак, саме питання концертного майданчика цього року стало приводом для імовірного зриву підготовки до конкурсу та звільнення від займаної посади генерального директора Національної телерадіокомпанії Зураба Аласанії. Як повідомив нинішній (на момент написання статті – грудень 2016 року) виконуючий обов'язки гендиректора НТКУ Олександр Харєбін, – на початку жовтня 2016 року ЄМС дав «червону картку» НТКУ через невиконання останнім термінів облаштування території

проведення видовища. За місяць це питання було вирішено з Європейською Мовною Спілкою, однак, така «поведінка» ЄМС говорить про значні недоліки у організаційній роботі вітчизняної постановочної групи, а також про несприятливі умови проведення такого рівня видовища.

Розглянемо детальніше умови проведення «Євробачення-2017» в Україні, у Києві. Як вже вище зазначено, концертним (знімальним) майданчиком обрано територію Міжнародного виставкового центру, право організації «Євробачення-2017» надано Організаційному комітету від Національної телерадіокомпанії (НТКУ). Окрім вимог до арени, мають бути враховані вимоги до інфраструктури, умов поселення та культурної програми учасників.

Облаштування території навколо «епіцентру» події має бути координованим з міською владою. Мова йде про недобудовані об'єкти, розташовані навколо МВЦ на Лівому березі м. Києва, які значно погіршують вигляд прилеглої до концерного майданчика території. «Наше завдання – знайти компроміс, привести у належний стан територію, розбити зелені зони, облаштувати набережну, щоб уся територія виглядала доглянутою і сучасною ... Один з варіантів – щоб забудовник знизив поверховість, засклав будівлю і облаштував територію навколо – а це майже 10 га», – зауважив мер міста Києва В. Кличко [2]. Окрім того, мер міста планує знести малі архітектурні форми біля станції метрополітену «Лівобережна», відремонтувати дороги та парковий інвентар. У зв'язку з такими обставинами, питання успішності організації даного конкурсу залежить від координації з міською владою.

Однак, усі ці організаційні питання порівняно з наступним втрачають свою вагомість. Адже, головним, для чого збирається мільйонна аудиторія, є заключне шоу, що в процесі зйомки має стати готовим телевізійним продуктом і транслюватися по всій Європі і, надто, за її межами (у випадку Марокко).

Наукова новизна. Завдання *одночасності телевізійної трансляції конкурсу* в усіх країнах-учасниць є вирішальним в організації конкурсу. Якщо хоч одна країна «виходить з гри» під час прямої трансляції видовища, принцип міжнародного голосування та демократичного обрання переможця (а це є основним пріоритетом цього видовища) порушено. Тому всі технічні та технологічні можливості знімального процесу мають бути на високому рівні. Прикро це згадувати та визнавати, однак варто, з огляду на предмет дослідження: у 2005 році, зйомку «Євробачення – 2005» у Києві проводила режисерська група зі Швеції на чолі зі Свенном Стояновичем, хоча в Україні на той момент вже були виховані доволі талановиті та досвідчені оператори та режисери зйомки ПТС.

Щороку драматургія телевізійної версії залишається незмінною. На початку програми програвється музична заставка ЄМС, якою є прелюдія до твору Марка-Антуана Шарпантьє *Te Deum*, далі – конференс ведучих чергується з естрадними номерами (театралізованими естрадними піснями) та відеокліпами (відеолістівками про країну та учасника). Неухильність від форми та навіть початкової музичної заставки додає програмі академічності та консервативності.

Щодо проведення голосування та оголошення його результатів: до 1994 року результати оголошувалися по телефону, але з появою більш надійних супутникових мереж телефон замінили на відеотрансляцію – телемост.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, відзначимо, що підготовка до конкурсу «Євробачення» є багатоетапною, надзвичайно складною та структурованою, вимагає великої кількості фахівців з різних виробничих галузей, узгодження дій організаційної групи з керівництвом держадміністрації міста проведення конкурсу, службами безпеки, інформаційної політики, мас-медіа тощо. Конкурс сприяє встановленню міжнародної співпраці з країнами-прихильницями «Євробачення», розвитку міжнародної політики та обміну культурними здобутками інших народів. Минулого разу (2005 р.) наше державне керівництво скасувало візові вимоги для полегшення в'їзду іноземної публіки до України; оцінивши прибуток від збільшення кількості іноземних туристів, цю зміну візового режиму було вирішено зробити постійною. Надіюся, що цього року Україні вдасться на високому рівні показати свій культурно-мистецький, політичний та адміністративний устрій та довести, що українці заслужують на право пересуватися без візових перепон по Європі, незалежно та вільно, мають неоціненний культурний та творчий потенціал та зберігають свою автентичність, культуру та незалежність.

Здійснене дослідження не претендує на вичерпний аналіз теми, залишаючи відкритим широке поле для подальших досліджень.

Література

1. Зинченко Л. «Евровидение–2011». Технические подробности создания шоу / Лилия Зинченко // Broadcast [Электронный ресурс]. – 2011. – Режим доступа: http://broadcast.net.ua/show/Proizvodstvo/895-evrovidenie-2011_tehnicheskie_podrobnosti_sozdaniia_shou_02.06.2011 (Дата обращения: 15.07.2013). – Название с экрана.
2. Кличко провів нараду на головній локації «Євробачення-2017» // Главком. – Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/kyiv/news/klichko-proviv-naradu-na-golovniy-lokaciji-jevrobachennya-2017-383031.html> (Дата звернення: 18.11.2016). – Назва з титул. екрану.
3. Пісенний конкурс «Євробачення». – Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Пісенний_конкурс_Євробачення (Дата звернення: 17.11.2016). – Назва з титул. екрану.
4. Соснина И. VIP-персонам придется смотреть Евровидение-2017 по телевизору / И. Соснина // Комсомольская правда. – Электронные данные. – 2016. – Режим доступа: <http://kp.ua/culture/557636-VIP-personam-ryudetsia-smotret-evrovdydenye-2017-po-televyзору> (Дата обращения 18.11.2016). – Название с титул. экрана.
5. Тормахова А. М. Глядацький вибір у сучасній аудіовізуальній культурі (на прикладі конкурсу «Євробачення») / А. М. Тормахова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / гол. ред. А. Є. Конверський. – Київ : Київський ун-т, 2015. – Вип. 1 (119): Філософія. Політологія. – С. 68-72.
6. Хінкулова К. «Євробачення»: політінформація у стилі XXI століття [Електронний ресурс] / Катерина Хінкулова // Телекритика. – Електронні дані. – 2009. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/khinkulova/2009-02-20/43943> (Дата звернення: 15.08.2013). – Назва з титул. екрану.
7. Eurovision Song Contest 2016 – Event page. – Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: http://www.esckaz.com/2016/event.htm#ru_logo (Дата звернення 18.11.2016). – Назва з титул. екрану.
8. O'Connor J. K. The "Eurovision Song Contest": The Official History / John Kennedy O'Connor. – L., 2005. – 208 p.
9. O'Connor J. K. The "Eurovision Song Contest": The Official Celebration / John Kennedy O'Connor. – L. : Carlton books, 2015. – 260 p.

References

1. Zinchenko, L. (2011). Technical details of the show creation. Broadcast. Retrieved from http://broadcast.net.ua/show/Proizvodstvo/895-evrovidenie-2011_tehnicheskie_podrobnosti_sozdaniia_shou_02.06.2011 [in Ukrainian].
2. Klitschko held a meeting at the main location of «Eurovision-2017». (2016). Hlavkom. Retrieved from <http://glavcom.ua/kyiv/news/klichko-proviv-naradu-na-golovniy-lokaciji-jevrobachennya-2017-383031.html> [in Ukrainian].
3. Song Contest «Eurovision». (2016). Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/Pisennyi_konkurs_Yevrobachennia [in Ukrainian].
4. Sosnina, I. (2016). VIPs will have to watch Eurovision-2017 on TV. Komsomol'skaja pravda. Retrieved from <http://kp.ua/culture/557636-VIP-personam-ryudetsia-smotret-evrovdydenye-2017-po-televyзору> [in Ukrainian].
5. Tormakhova, A. M. (2015). Audience choice in contemporary audiovisual culture (for example the contest «Eurovision»). A. Ye. Konverskyi (Eds.), Visnyk of Kyiv National University T. Shevchenko. Filosofiia. Politolohija, 1 (119), 68-72. Kyiv : Kyivskiy un-t [in Ukrainian].
6. Khinkulova, K. (2009). «Eurovision»: political information in the style of the XXI century. Telekrytyka. Retrieved from <http://www.telekritika.ua/khinkulova/2009-02-20/43943> [in Ukrainian].
7. Eurovision Song Contest 2016. (2016). Event page. Retrieved from http://www.esckaz.com/2016/event.htm#ru_logo [in English].
8. O'Connor, J. K. (2005). The «Eurovision Song Contest»: The Official History. London: Carlton books [in English].
9. O'Connor, J. K. (2015). The «Eurovision Song Contest»: The Official Celebration. London: Carlton books [in English].